

KVĚTEN 2021

ČÍSLO 5

ROČNÍK XIX

Plzeňský kraj

www.plzensky-kraj.cz

Eva Urbanová

**Heavy metal mě nabíjí
pozitivní energií**

3	Úvodník hejtmanky Kraj podporuje vzdělávání lékařů Prodejny v malých obcích musí fungovat Potravinová pomoc Rada kraje schválila koncepci cyklopravy
4	Aktuality z měst a obcí
5	V Plzni natáčil Jan Svěrák Když se spojí mýdlo a Lenka
6	Europe Direkt je nově v Klatovech Studie revitalizace Horšovské obory Destinace Český Západ
7	Video představilo plány kraje Jeden a půl milionu na obědy
8	Kraj podpořil vydání knih o válce Osvobození bez svobody Knihovny na Horažďovicku
9	Nepomuk zve na oslavy Típ na výlet? Radyně nebo Spálené Poříčí!
10	Rozhovor s Evou Urbanovou
12	Aplikace Welcome to Bavaria Projekt vzdělávání 4.0 v PK
13	Poděkování dětským domovům Sportovní talent AIS
14	DOZP Bystřice nad Úhlavou
15	Odlehčovací služba v PK Dvě stoletá jubilea
16	Hyde park na téma školství
18	Zdravotnictví
19	Doprava

Plzeňský kraj
Měsíčník vydává:
Plzeňský kraj,
Škroupova 1760/18,
301 00 Plzeň
IČO: 70890366

Redakční rada:

Miroslav Anton, Václav Cinádr,
Markéta Čekanová, Vladimír Frouz,
Jiří Leščinský, Eva Mertlová,
Inesa Plassová, Jindra Radová,
Jiří Struček, Eva Šafránková,
Michal Šašek, Petr Vanka, Aneta Vaňousová

Periodický tisk územního
samosprávného celku
Náklad: 283 938 kusů
Datum vydání: 17. 5. 2021
Místo vydání: Plzeň
Grafická úprava – NAVA Tisk s.r.o.
E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz
Registrováno pod číslem: MK ČR E 14873
Distribuce výtisků zdarma
Neoznačené články jsou
redakčními materiály.
Foto na titulní straně: Petr Adámek

Vyrábíte kvalitní potraviny? Přihlaste se do soutěže Regionální potravina Plzeňského kraje!

Uzávěrka přihlášek
11. 6. 2021

Kontaktujte Vašeho krajského koordinátora:

Ing. Helena Hnojská

+420 724 734 957

hnojska@uhlava.cz

regionalnipotravina.cz

POVOLÁNÍ, KTERÉ MÁ SMYSL

PO ROCE
30 000 Kč
JISTÝ SLUŽEBNÍ PŘÍJEM

110 000 Kč
NÁBOROVÝ PŘÍSPĚVEK

krpp.nabor@pcr.cz

Vážení a milí čtenáři, měsíc květen mám každý rok spojený s pojmy svoboda, statečnost, mír a velké odhodlání. Velmi ráda se účastním pietních aktů v regionu a vzpomínám na ty, kterým mír a svoboda v našem kraji nebyly lhostejné. Bojovali za svou vlast, za naši svobodu, zcela odloučení od svých rodin a bohužel také často položili své životy. Tradičně si touto dobou připomínáme události osvobození společně se všemi, kteří si těchto hrdinů váží a nezapomínají na ně.

Slavnosti konce 2. světové války mají v našem kraji jedinečnou atmosféru, a tak na ně přijížděli lidé nejen z celé České republiky, ale i celého světa. To bohužel v posledních dvou letech nebylo možné, slavnosti proto probíhaly v komorním prostředí. Mé kroky směřovaly i přes nepříznivou situaci v minulém a letošním roce na mnohá místa, kde jsem na naše osvoboditele zavzpomínala.

Pevně věřím, že v příštím roce tomu bude již jinak. Těším se, až se zase všichni společně setkáme a budeme mít možnost uctít památku našich osvoboditelů tak, jak jsme byli zvyklí a jak si zaslouží.

Ilona Mauritzová
hejtmanka Plzeňského kraje

Kraj podporuje vzdělávání lékařů

Rada kraje schválila vyhlášení programu Podpora vzdělávání lékařů. Jeho cílem je vzdělávání a zvyšování kvalifikace lékařů pracujících v lůžkových zdravotnických zařízeních a ve zdravot-

nické záchranné službě formou zahraničních stáží. Lékařská profese vyžaduje celoživotní vzdělávání a právě zahraniční stáž je pro lékaře jedním z nejefektivnějších způsobů získávání

nových poznatků a zkušeností. Celkem je v grantu k dispozici 240 tisíc, přičemž jeden příjemce může získat až třicet tisíc. Žádosti je možné podávat od 29. května do 9. června.

Prodejny v malých obcích musí fungovat

Kraj připravil další dotační titul, který podpoří fungování prodejen v malých obcích. Vyčlenil do něj více než tři miliony korun a o jejich rozdělení je již rozhodnuto. O dotaci mohly požádat obce do pěti set obyvatel, případně obce do tisíce

obyvatel, pokud žádaly o dotaci pro prodejnu v části, která má méně než 250 obyvatel. Celkem se sešly žádosti na 89 prodejen, z toho tři pojízdné.

Pro starší obyvatele je místní obchod často jedinou možností, kde si nakoupit alespoň

základní potraviny. Navíc plní i funkci sociální - jde o místo, kde se starší lidé setkávají. Dotační titul na podporu venkovských prodejen vyhlásil kraj poprvé v roce 2018; žádost tehdy podalo 33 obcí a rozděleno bylo přibližně 1,3 milionu korun.

Potravinová pomoc na Spálenopoříčsku

Díky spolupráci města Spálené Poříčí a Potravinové banky Plzeň se podařilo zajistit potravinovou pomoc pro občany v tíživé životní situaci na Spálenopoříčsku. Pomoc je určena osobám

a domácnostem, které nemají dostatek financí na základní životní potřeby, rodinám ve finanční tísní, lidem bez domova či seniorům s nízkými příjmy. Výdejna potravinové pomoci

sdílí společně s veřejnou šatní skříní prostory bývalé lékárny na náměstí ve Spáleném Poříčí. Výdej potravinové pomoci probíhá každých 14 dní ve středu od 11 do 12 hodin.

Rada kraje schválila koncepci cyklodopravy

Kdo někdy jel na kole po frekventované silnici, ví, že takový zážitek by si příště raději nechal ujít. Přitom na kole občas jezdí tři čtvrtiny našich obyvatel. Je naprosto nutné zajistit jejich bezpečnost. Proto byla schválena krajská koncepce výstavby cyklostezek. Prioritou je výstavba základní sítě cyklostezek. Jde o jakési cyklistické „silnice první třídy“. Tyto cyklo-

trasy či cyklostezky chce kraj stavět tak, aby byly co nejpríjemnější a aby měly co nejmenší převýšení. Proto vedou často podél řek po lukách i po polních a lesních cestách. Po takových stezkách se cyklisté dostanou co nejrychleji k cíli, mohou sloužit jako spojení mezi městy, ideální jsou na dojíždění do práce. K nejdůležitějším stezkám patří mezinárodní trasy od

Prahy do Plzně, ve směru Český les, Domažlice a také Klatovy – Šumava. K dalším patří stezka Plzeň – Brdy. Stezky připravují naše města a obce s podporou evropských dotací a dotací Plzeňského kraje. Plzeňský kraj podpořil hlavně mezinárodní stezku – některé úseky od Rokycan až po Domažlice. Podařilo se postavit i velkou část stezky Plzeň – Brdy.

Hledejte kešky kolem Kašperských Hor

Znáte geocaching? Je to hra na pomezí turistiky a sportu, která spočívá v nalezení krabičky schované v přírodě za pomoci GPS a psaných návodů o přesné poloze. Kolem Kašperských Hor je takových krabiček deset a jsou situovány spíše na jih od města, kde Šumava začíná stoupat a známky lidského osídlení řídnu.

Od loňského roku jsou krabičky navíc vybaveny unikátními kódy. Za sebrání nejméně čtyř nebo sedmi takových kódů získají děti v infocentru na radnici odměnu. Kódy jsou v krabičce, stačí je jen vyfotit nebo opsat.

Pokud se rozhodnete objevit alespoň pár kešek a projít se turisticky méně exponovanou krajinou, podklady s mapou najdete v infocentru v Kašperských Horách nebo na webu města. Ideální je se před putováním vybavit mapovou aplikací v mobilu. Pak už jen stačí zadat souřadnice a vyrazit.

Domažlické zastávky dostanou nová jména

Zastávka U Nemocnice v místě, kde žádná nemocnice nestojí – podobné kuriozity najdeme snad v každém městě. Realita se mění rychleji než názvy zastávek. Domažličtí radní se proto rozhodli uvést je do souladu.

Změn je celkem jedenáct: například zastávka Nábytkář se změnila na Cihlářská, Jirklovka, zastávka Bytové družstvo se jmenuje Před Smolovem, Potraviny jsou nově Cihlářská, z Eli-textu se stala zastávka U Hřbitova a místo U Nemocnice se nově vystupuje v zastávce Hanův park. Nové názvy se objeví v jízdních řádech v polovině roku.

Kavárny pro rodiče fungují on-line

Originálním způsobem komunikovala během pandemie Základní škola J. V. Sládka ve Zbiroze s rodiči svých žáků. Začala pořádat on-line Kavárny pro rodiče. První patřila devátákům a týkala se náročné situ-

ace okolo přechodu na střední školy. Další setkávání ve virtuálním světě pak patřila třeba informacím okolo koronaviru či distanční výuce. Při posledním setkání mohli rodiče nahlédnout na distanční výuku

pohledem fyzioterapeuta Jakuba Huňáčka. Ten se zaměřil na správné držení těla a jednoduchá protahování partií těla, které jsou u dětí při dlouhém sezení u počítačů výrazně zatěžovány.

Čtvero ročních dob v Českém lese

Venku je krásně, tak proč se nevydat s fotoaparátem do Českého lesa! A ne jen jednou, ale opakovaně, v každém ročním období. Je tady 4. ročník soutěže pro amatérské fotografy od deseti do sta let. Pravidla jsou jednoduchá: zachyťte objektivem krásu Českého lesa. Krásu jarní, letní, podzimní i zimní. Snímky nesmějí být starší pěti let a musejí být označeny nejen vaším jmé-

nem a věkem, ale také datem a přesným místem fotografování. Děti do 17 let mohou fotit i na mobil, dospělí pak pouze fotoaparátem. Nejvýše můžete poslat 12 samostatných fo-

tek nebo tři série po čtyřech snímcích. Uzávěrka soutěže je 1. října. Soutěžní fotografie se zasílají e-mailem na adresu fotosoutez-dpcl@seznam.cz nebo wolchx@seznam.cz.

V Plzni natáčil Jan Svěrák

Borská věznice a nové plzeňské divadlo padly do oka režiséru Janu Svěrákovi. Koncem dubna tu natáčel scény ze svého nového filmu *Betlémské světlo*. Ten vzniká podle knih jeho otce Povidky a *Nové povídky*. Zdeněk Svěrák si ve filmu zahraje jednu z hlavních rolí.

„Když tatínek začal vydávat knížky svých povídek, tak jsem

si některé oblíbil a bylo mi líto, že jsou to krátké příběhy, že to není na celovečerní film. Pak jsem dostal nápad, že je spojím postavou stárnoucího spisovatele, kterému už to třeba tolik nepálí, ale nechce přestat psát. Že budu vyprávět několik povídek s jeho životním příběhem. A to už začalo fungovat. Sleduji více postav, více příběhů a ješ-

tě jeho příběh k tomu,“ popisuje Jan Svěrák, který se ujal nejen režie, ale i filmového scénáře.

„Dostat se do věznice je složité a pak je člověk zase rád, že se dostane ven,“ poznamenal Jan Svěrák během natáčení. „Člověk má z těchto míst respekt, je to jako točit v krematoriu. Je to nepatřičné. Nemáte tam co dělat, energie je tam

zvláštní, ale když se to do filmu dostane a má to smysl, tak ať to je obrazově zajímavé,“ dodal na vysvětlenou, proč zvolil právě plzeňskou věznici. Nové divadlo zase bude ve filmu představovat varšavskou galerii umění. Filmaři si ji zvolili kvůli moderní architektuře a také kvůli tramvajím, které jezdí okolo a jsou, stejně jako ve Varšavě, žluté.

Když se spojí mýdlo a Lenka, je tu MýdLenka

„Před lety mi úraz při běhání připravil nečekaný a bolestivý životní zlom. Nucený klid mě přiměl přemýšlet, kam se vydat dál. Při hledání receptu na večeri na mě vykoukl recept na mýdla, na dovolené na promenádě prodávali mýdla, na mém oblíbeném blogu se objevil popis výroby mýdel. Prostě mi osud do cesty posílal samá mýdla a já se rozhodla se jim vydat vstříc,“ popisuje Lenka Sojková svou cestu k voňavé kosmetice. Pod značkou MýdLenka vyrábí přírodní mýdla bez barviv a konzervantů. Vyrábí je ručně v malých sériích

z kvalitních rostlinných olejů a másel. A důraz klade i na ekologické balení.

Mýdla oceněná titulem Originální produkt Šumavy obsahují sušené bylinky, jako je měsíček, třezalka, máta, levandule či meduňka. Solná mýdla, která dodají pokožce spoustu minerálů, si zase oblíbili lidé s kožními problémy. A speciální mýdla má MýdLenka z Bezděkova u Klatov i pro děti. V nabídce však má i čisticí mýdla s černým uhlím, přírodní deodoranty a další produkty pečující o tělo a vlasy.

EUROPE DIRECT je nově v Klatovech

Informační centrum Europe direct se přestěhovalo z Plzně do Klatov. Na dalších pět let ho bude hostit obecně prospěšná společnost Úhlava. Dosud Europe direct fungovalo při Technia Science Center.

„Centrum bude poskytovat informace o Evropské unii, zodpovídat dotazy týkající se EU, organizovat přednášky a odborné debaty pro širokou veřejnost i besedy a soutěže pro školy. Prostřednictvím Konference o budoucnosti Evropy máme ambici vtáhnout do důležitých diskusí mladé lidi a s jejich přispěním proměňovat obsah naší agendy tak, aby byl opravdu užitečný,“ říká vedoucí Europe direct Klatovy Kristýna Čerbová.

Europe direct Klatovy je součástí sítě čítající více než 420 informačních center po celé Evropě. V každém kraji funguje jedno. Zájemci mohou využít třeba jejich internetové knihkupectví a knihovnu čítající 110 tisíc titulů ve více než 50 jazycích nebo tu mohou hledat odpovědi na nejrušnější otázky týkající se Evropské unie, a to včetně programů pro školy, které představují EU vtupnou formou dětem.

Další informace a kontakty najdou zájemci na sociálních sítích a na webové stránce www.europedirect.cz.

Studie revitalizace Horšovské obory

Plzeňský kraj nechal zpracovat studii budoucí podoby a využití Horšovské obory. Zhruba čtyřsethektarovou oboru v Horšově poblíž Horšovského Týnu založil majitel místního panství Vilém starší Popel z Lobkovic v 17. století. Areál je kulturní památkou a je tvořen poplužním dvorem, bývalým loveckým zámečkem Annaburg, domem, ohradní zdí s bránami a několika rybníky. Zeď kolem obory má délku kolem osmi kilometrů. Oboru včetně areálu spravuje Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horšovský Týn. Praxi zde vykonává kolem 160 žáků zemědělských oborů. Areál je dnes veřejně přístupný, ale není příliš turisticky atraktivní.

To by se však mělo zásadně změnit. „Je dobré si uvědomit, že obora se dotýká v podstatě třech oblastí,“ říká náměstek hejtmanky pro životní prostředí a regionální rozvoj Josef Bernard. „Jednak zasahuje do životního prostředí – ta plocha je ohromná a může sloužit jako rezervuár fauny a flóry, kterou bude možné pozorovat. Za druhé slouží jako výukový prostor pro zemědělskou školu a učiliště. Žáci a učni si zde můžou v praxi vyzkoušet moderní trendy v zemědělství, které jsou šetrné k přírodě. A za třetí má obora i památkový význam, historické stavby jsou ve stavu, kdy se dají opravit. Všechno dohromady má samozřejmě

potenciál i pro turistický ruch.“ V této souvislosti není bez zajímavosti, že budoucí zedníci z učiliště pod vedením mistra dokázali v minulosti opravit bývalý lovecký zámek Annaburg a zeď u kostela v Horšově. Při opravě zámku si mj. vyzkoušeli, jak pracovali jejich předchůdci v dobách, kdy neexistovala elektřina, nemohly se využít míchačky na maltu a bylo třeba použít starý zednický fortel. Podle náměstka Bernarda by v budoucnosti při samotné realizaci rekonstrukce měly spolupracovat hlavně odbory školství, regionálního rozvoje a životního prostředí. Předpokládá se, že finanční nároky se budou pohybovat v řádu desítek milionů.

Destinace Český Západ se představuje

V oblasti Konstantinolázeňska, Stříbrska, Plánska a Hracholusek vzniká nová destinační agentura. Tyto lokality jsou významné svou nedotčenou přírodou, bohatou historií lázeňství a pivovarnictví a v neposlední řadě sudetskou historií, prolínající se do zdejšího života, kultury a umění. Za zrodem turistické destinace

stojí Místní akční skupina Český Západ a záměr propojit nabídku a služby místních jednotlivců a organizací působících v oblasti cestovního ruchu. „Počátkem května jsme díky podpoře Plzeňského kraje spustili nové webové stránky www.regionceskyzapad.cz. Nabídku jsme rozdělili do tří oblastí, a to podle typů turistů

a jejich preferencí – od poutníků, hledajících zajímavá místa k přespaní či ne příliš známé cíle, přes rodiny s dětmi až po příznivce wellness a lázeňství,“ představuje destinaci manažer Jan Florian. Na webu také návštěvníci najdou nabídku suvenýrů vztahujících se k regionu nebo přehled místních řemeslníků a jejich produktů.

Video představilo plány kraje

Zadávat veřejné zakázky kraje digitálně, s využitím nových technologií a také transparentněji – to je cesta, po níž se kraj vydal po krajských volbách. Nyní má za sebou první seznámení potenciálních dodavatelů s plánovanými investičními akcemi Plzeňského kraje v roce 2021 pomocí videa na YouTube kanálu Centrálního nákupu. Video s názvem Meet the Buyer – Poznej svého zadavatele mělo premiéru 6. dubna.

„Naším cílem bylo seznámit potenciální dodavatele a subdodavatele s investičními záměry Plzeňského kraje, aby se zvýšila účast dodavatelů v zadávacích i poptávkových řízeních. A také aby byla vyšší je-

jich připravenost se o zakázky ucházet,“ vysvětluje předseda výboru pro digitalizaci, IT a otevřený kraj Milan Chaloupka.

„Zároveň jsme názorně dali návod všem budoucím dodavatelům, jak se do veřejných zakázek Plzeňského kraje přihlásit, kde naleznou plán ve-

řejných zakázek pro rok 2021 a přidali i řadu doporučení,“ doplňuje Pavel Hais, náměstek hejtmanky pro oblast IT, digitalizaci a Centrální nákup.

„Akce tohoto druhu přispívají nejen k širší transparentnosti a možnosti dodavatelů lépe se připravit, ale podporují i rozvoj dobrých vztahů a upevňování důvěry v provedené kroky zadavatele,“ shrnuje Jana Dubcová, ředitelka Centrálního nákupu PK.

Pokud máte zájem video Meet the Buyer zhlédnout, odkaz na něj naleznete na internetových stránkách Centrálního nákupu Plzeňského kraje (www.cnpk.cz). A najdete tu i další užitečné odkazy.

Jeden a půl milionu na obědy do škol

Kraj se připojí k projektu Obědy do škol, který pomáhá dětem ze sociálně slabých rodin. K dispozici bude mít skoro jeden a půl milionu korun. Za ně koupí v příštím školním roce obědy dětem ve školkách a školách. Podmínkou je, že se rodiny nacházejí v hmotné nouzi. Projekt pomáhá dětem od tří do patnácti let a kraj jej bude zastřešovat v rovině finanční i administrativní. Vyloučení ze školního stravování může mít pro děti zásadní dopady na jejich postavení v kolektivu nebo na zdravotní stav.

12/6—28/7/2021
U Zvonu v Plzni

Vstupenky na www.goout.net

**DIVADELNÍ
LÉTO POD
PLZEŇSKÝM
NEBEM**

*Kompletní program najdete
na www.divadelnileto.cz*

**CYRANO
VIDÍME SE? SLYŠÍME SE?
POSLEDNÍ ZRNKO PÍSKU
JSME MUZIKÁL!
OPEN AIR SLAM**

Kraj podpořil vydání knih o válce

Od roku 1943 zaznamenával i plzeňský region letecké útoky spojeneckých letců. Pokud vás toto téma zajímá, mnoho zajímavostí o něm najdete v knize Target: Pilsen – Field Order 696 – Last Mission. Jsou tu třeba i osudy amerických letců nebo fotografie tehdejší bojové techniky. Zajímavé jsou i fotografie dřevěné makety Škodovky, kterou postavili nacisté mezi obcemi Vejprnice a Vochoy, aby zmátli letce. Knihu připravili David, Jan a Karel Foudovi za pomoci dnes již zesnulého zakladatele podnikového muzea Škoda Plzeň Vladislava Krátkého a finančně ji podpořil Plzeňský kraj.

Dalšími podpořenými knihami jsou dvě publikace Bohuslava Balcara, který se již řadu let věnuje mapování osvobozování západních Čech americkou armádou. Loni kraj pomohl na svět jeho knihám Z Chebu do Manětína: Konec války pro Trident a Z Českého lesa k demarkační linii.

Svoboda nebyla zadarmo je název další podpořené knihy. Na 300 stranách přináší mnoho fotografií, vzpomínek a svědectví amerických vojáků, kteří náš kraj osvobozovali a obsahuje i soupis padlých vojáků členů dle jednotlivých divízií americké armády. Autoři Ivan Rollinger, Karel a David Foudovi ji připravili v česko-anglické jazykové verzi.

Osvobození bez svobody: moderně o minulosti

Světlo, zvuk, projekce, emoce a rozšířená realita – to vše najdou návštěvníci v expozici Osvobození bez svobody, kterou připravila Paměť národa Plzeňský kraj. Je instalována v Návštěvnickém centru Plzeňského Prazdroje a publikum provede obdobím od osvobození Plzně po pád komunistického režimu.

„Výstavu tvoří příběhy pamětníků reprezentující rozmanitou historickou zkušenost obyvatel kraje. Nechybí tedy ani nechvalně proslulá Akce Kámen, ani plzeňská revolta proti měnové reformě v roce 1953,“ prozrazuje ředitelka pobočky Paměť národa Plzeňský kraj Markéta Čekanová. Interaktivní multimediální výstava vznikla z příběhů Hany

Moravcové, Josefa Hájka, Josefa Švajcra, Jiřího Světlíka a Vladimíra Líbala a byla součástí Slavností svobody. Podpořilo ji město Plzeň, Plzeňský kraj, Nadace 700 let města Plzně a Prazdroj lidem, připravuje nezisková organizace Post Bellum spolu s kreativním studiem 3Dsense a kreativní agenturou Monument Office.

Knihovny na Horažďovicku jsou aktivní

Historie Městské knihovny v Horažďovicích se začala psát v roce 1919 sloučením knihovny Řemeslnické besedy, Učitelské jednoty a knihovny Muzejní společnosti. Dnes spravuje 22 knihoven, z toho dvě profesionální – v Nalžovských Horách a Pačejově.

Fond horažďovické knihovny čítá bezmála 47 tisíc svazků a kromě knih obsahuje rovněž deskové hry, zvukové knihy a 71 titulů periodik. Každým ro-

kem přibude zhruba 1 800 nových svazků. Při jejich nákupu bere knihovna zřetel i na požadavky samotných čtenářů. Těch loni registrovala více než sedm set a třetinu z nich tvoří děti. Všichni dohromady si loni vypůjčili více než 32 tisíc knih.

Vedle půjčování knih nabízí knihovna i veřejný internet a kulturní a vzdělávací akce. Těch každoročně připraví více než sto. Jedenáctým rokem při knihovně působí Virtuální

Univerzita 3. věku, kterou každoročně navštěvuje okolo třiceti studentů. Prostřednictvím projektu Děti a čtení se zase zaměřuje na nejmenší čtenáře. Velmi oblíbenou se stala také akce Babičky a dědečkové čtou v mateřských školách.

Aktivní jsou i samy vesnické knihovny. Například v Komušíně působí Dechberoucí klub žen. Chanovická knihovna zase nechala ve třech spádových obcích umístit v autobusových zastávkách Knihočekárny.

Nepomuk zve na svatojánské oslavy

Od blahořečení sv. Jana Nepomuckého uplynulo už 300 let. Letošní oslavy, které proběhnou v jeho rodišti, v Nepomuku, budou největší událostí v novodobé historii města. Odstartovala je 16. května mše celebrowaná kardinálem Dominikem Dukou za účasti všech českých a moravských biskupů. Dále je připraven koncert Plzeňské filhar-

monie a koncert první dámy českého operního nebe, Evy Urbanové. Koncert, který se koná pod záštitou manželky prezidenta republiky Imany Zemanové, je na programu v předvečer výročí blahořečení sv. Jana Nepomuckého, tedy 30. května v 17 hodin. Jedinečný zážitek zprostředkuje Česká televize ve 20:15 h na programu ČT art.

Z dalšího programu oslav stojí za zmínku ještě například výstava původního mobiliáře Zeleň Hory nebo výstava věnovaná kněžně Libuši, zejména jejímu opernímu zpracování. Součástí expozice budou kostýmy Libuše, které nosila Ema Destinová a Eva Urbanová. Aktuální program svatojánských oslav najdete na www.svatynepomuk.cz.

HOTELY ROKU

Hotel Trend, Orea Resort Horizont a Vienna House Easy Pilsen. To jsou hotely, které loni získaly titul Hotel roku 2020 a staly se nejoblíbenějšími hotely v Plzeňském kraji. Na tom, kdo získá titul v tomto roce, se může podílet každý z nás. www.hotelawards.cz

MADONA OPUSTILA KATEDRÁLU

Plzeňská madona opustila katedrálu sv. Bartoloměje a od 20. do 29. května si ji můžete prohlédnout v Masných krámech. Nejvzácnější a nejuctívanější umělecké dílo v Plzni se tak stane součástí výstavy, která je mu věnována. Opuková socha byla vytvořena v huti Petra Parlěře před rokem 1384 a záhy se stala ochránitelkou města Plzně. Lidé věřili, že chrání i před krizí nebo epidemií.

Tip na výlet? Radyně nebo Spálené Poříčí!

Ať už jste milovníci památek, nebo fandové výletů do přírody, jarní dny a postcovidová uvolnění vám umožní obojí.

Dominanta kraje, zřícenina hradu Radyně, chystá pro letošní sezonu bájně bytosti z pověstí o hradu Radyně v audiovizuální expozici, nasvícený model hradu či výstavu o historii Starého Plzeňce a expozici o hradech Karla IV. Dalekohledem na věžní vyhlídce se můžete podívat až na vrcholky Šumavy. Skalní stezka zase provede návštěvníky zajímavými místy v okolí hradu.

Foto: Jiří Vlach

Na docela jiné stezky zase můžete vykročit v okolí Spáleného Poříčí. Jsou tři a každou vás provede jiný pohádkový průvodce, jehož autorem je Jiří Winter-Neprakta. Stezka Loukou a lesem za pohádkou má za průvodce trpaslíka, Za mlýnáři od Bradavy vodník, který představuje historii mlýnů a řemesel kolem vody, a na stezku Perličky víly Terešky láká luční víla. Ta pak výletníky seznamuje s perličkami - zajímavostmi míst, kudy putují.

Heavy metal mě nabíjí pozitivní energií

Foto: Petr Adámek

Když jsem si s operní pěvkyní Evou Urbanovou domlouvala rozhovor k jejím šedesátinám, bylo jasné, že osobně se nepotkáme. Potvrdila mi ho e-mailem odeslaným deset minut po šesté ráno. Rozhovor, který jsme nakonec vedly konvenčně po telefonu, tedy začal otázkou, jestli takhle brzy ráno vstává běžně, nebo to bylo výjimečně.

„Ne ne, já jsem ranní ptáče. Nejpozději vstávám v půl sedmé, ale to se musím nutit, abych si poležela,“ vysvětlila mi.

Obecná představa je, že umělci dlouho ponocují a pak spí třeba do deseti hodin. To tedy u vás neplatí?

Vůbec ne. Bohužel teď nemůžeme pracovat, tak ani k ponocování není důvod. Ale já jsem vždy byla ranní ptáče.

Jak vůbec vypadá váš poslední rok?

Koncerty nejsou, představení nejsou. Když covid trochu dovolí, zkoušíme v divadle.

Jak si udržujete hlas? Cvičíte pravidelně?

Můžu si zpívat celý den a nikoho neruším, takže se nemusím omezovat.

Co si zpíváte? Árie, které studujete, nebo i ty, které jste zpí-

vala kdysi dávno? Anebo dojde i na váš oblíbený heavy metal a bigbít?

Heavy metal si zpívám pokaždé, když se potřebuji odreagovat, zlepšit si náladu, když mám stres. Tahle hudba mě nabíjí pozitivní energií.

Za poslední rok jsem doma přezpívala asi všechny role, které jsem kdy nastudovala. A to nezpívám samostatné árie.

Když začnu zpívat, tak přezpívám třeba celé jednání Toscy nebo kus Libuše či Rusalky. Aby člověk byl ve formě, nestačí totiž zpívat jen chvilku. Je třeba dát tak hodinu a půl. Je to stejné jako ve sportu: když běžec trénuje jen na krátké vzdálenosti, tak maraton neuběhne. Proto si i já musím udržovat svoji natrénovanou délku představení.

Zpíváte jen své party, nebo už za těch pětatřicet let na jevišti umíte i texty ostatních rolí a zpíváte si je všechny?

Cizí texty samozřejmě znám. Sleduji, co kolegové zpívají, abych nepromeškala svoji nárážku a mohla navazovat. Ale že bych si doma zpívala třeba Vodníka z Rusalky, to zase ne.

Přestože jste nastudovala dlouhou řadu rolí, dvě mají ve vaší kariéře výjimečné místo. Jednak je to Cizí kněžna v Rusalce, která byla vaší úplně první rolí. To bylo v roce 1987 v plzeňské opeře. A pak je to Kostelníčka v Její pastorkyni, za kterou jste dokonce dvakrát dostala Cenu Thálie. Co pro vás znamenají?

Když jsem dostala roli Cizí kněžny poprvé, vzala jsem si to osobně. Že jsem poněkud afektovaná žena, která všude jen rozčeří vodu, udělá rozruch, zaláskuje si a nemyslí lásku vážně, na rozdíl od Rusalky. Teprve časem jsem zjistila, že to, že zpívám negativní postavy, jako je třeba Kostelníčka, vůbec nesouvisí s tím, jaká jsem já uvnitř. Že je to jenom role.

Kostelníčku jsem si naopak zamilovala velice rychle. Když jsem se ji učila poprvé, poslechla jsem si nahrávku Marty Krásové. Do té doby jsem měla představu, že Kostelníčka je zlá žena, bezcitná, která zabila dítě. U Marty Krásové jsem si uvědomila, že jsem celou tuhle postavu proplakala. Našla jsem příběh nešťastné ženy, která chce zachránit svoji schovanku Jenůfu před obrovskou ostudou a osobním neštěstím, které tehdy představovalo, že by byla svobodnou matkou. Společnost by ji byla téměř ukamenovala, takové bylo obecné veřejné mínění. Zároveň Kostelníčka je ve vsi silnou morální autoritou a záleží jí i na tom, co by si lidé řekli o ní. A v této situaci se zoufale snaží zachránit jak Jenůfu, tak sama sebe – a jako jediné

východisko najde zabití novorozeněte. Byl to vlastně zkrat, nevěděla kudy kam. Jenže pak musí se svou vinou žít a nést strašlivé tajemství úplně sama. Když ale po čase mrtvé dítě najdou a veřejné mínění se obrací proti Jenůfě, Kostelníčka v sobě najde sílu a přizná se, zase aby svoji schovanku ochránila. To je pro mne velice silný námět. Proto je Kostelníčka moje nejoblíbenější role a každé představení si velice užívám. A pořád se na ní dá něco měnit a vylepšovat. Dá se na ní pracovat až do konce kariéry.

Třetí rolí, která mě provází skoro celou moji kariéru, je Libuše. Ale k ní přistupuji s obrovským respektem.

Eva Urbanová

- operní pěvkyně
- narozena 20. dubna 1961 ve Slaném
- zpívala v Metropolitní opeře v New Yorku i v milánské La Scale
- srdcem a domovem ve Vrchení u Nepomuka

Je to respekt před tím, že tahle opera je národní poklad, že byla složena pouze k výjimečným příležitostem?

Určitě. Důležité ovšem je, aby představitelka byla ta pravá Libuše. Jako byla třeba Marie Podvalová. Té jsem věřila každé slovo. Její věštba nebyly jen noty a slova. Měla jsem pocit, že ona to všechno doopravdy vidí, že je opravdu v transu. A já se o totéž celý život, co zpívám Libuši, také snažím. Abych dokázala přenést svoji emoci na diváky, abych jim sdělila svůj pocit, že se přenáším do jiné dimenze, abych i já uvěřila, že to, co věštím, vidím.

Opera byla vždy vnímána jako žánr, kde klíčový je zpěv. Herectví tu nesehrávalo až tak zásadní roli. Zpěvák přišel, skvěle

odzpíval, odešel. Ale z toho, co říkáte, vyplývá, že už tomu tak není. Že nejde jen o zpěv.

Herectví je důležité, mám ráda, když se herci rozpohybují. Ale to, o čem mluvím, není herectví. To je uvěřitelnost. Prožitek. Zpěvák začne sloužit roli a vymaže svoje pocity. V té chvíli začínám přemýšlet a konat jako Tosca, Adriana Lecouvreur, Libuše, Kostelníčka, Kabanicha...

Odžijete si osud své postavy?

Stoprocentně. A pak to i pro diváka má jiný rozměr. Můžete si nacvičit herecké kreace, ale když do role nedáte svoji vnitřní sílu, nedáte divákům nic. Divák si nesmí říct: ona si klekla, protože jí to režisér řekl. I to kleknutí musí být naplněné opravdovou emocí.

Není vyčerpávající dát celou svoji duši do každého, třeba tříhodinového, představení?

Musíte mít v hlavě malého hlídače, který vás nenechá přestoupit mez, aby vás to vyčerpalo nebo poškodilo. K tomu člověk prostě musí být profesionál a musí ovládat své řemeslo. Jako v každé práci.

Příští rok oslavíte pětatřicet let svého života na jevišti. Jak se za tu dobu opera proměnila? Jak se proměnil přístup režisérů, dirigentů, zpěváků a možná i publika?

Vadí mi režie, která slouží jen pojetí režiséra, ale nikoli dílu jako takovému, takže pak ani diváci, ani zpěváci nevědí, o čem představení vlastně je. V takové inscenaci raději zpívat nebudu.

Už jste někdy roli v nějaké takové inscenaci odmítla?

Samozřejmě. Mockrát. Dokonce i Kostelníčku.

Potkala jste se ve své kariéře se soudobou operní tvorbou?

Ne, to ne. Ale zpívám v Rockové opeře v Praze.

Tam máte nastudovanou Artemis v opeře Trója. Znamená to pro vás splněný sen o spojení milované opery s ne-

méně milovanou rockovou hudbou?

Je to krásná hudba a je to moje srdeční záležitost. Dokonce si mohu zazpívat i své oblíbené vysoké tóny, což jsem s bigbítovou kapelou nemohla.

Je rozdíl v technice operního a rockového zpěvu?

Ne v technice, ale ve stylu. V opeře zpíváme falsetem, v rocku se zpívá plným hlasem. Když vystupuji s kapelou Barock, kde zpívám třeba písně skupiny Queen, musím zpívat plným hlasem. Ale písně skupiny Nightwish, jejichž zpěvačka má klasické pěvecké vzdělání, zpívám falsetem, tedy operním způsobem.

Koncerty se skupinou Barock máte odložené na podzim.

Ted', 30. května, vás čeká vystoupení v Nepomuku na slavnostech k výročí blahorečení Jana Nepomuckého. Těšíte se domů?

Samozřejmě! Budu zpívat ryze český repertoár a já jsem vlastenka a českou operní tvorbu mám vůbec nejraději.

Jaké to bylo zpívat ji v Americe? Cítila jste se jako ambasadorka české hudby?

Když jsme vstoupili do NATO, měla jsem několik koncertů v USA a v Kanadě, kde jsem zpívala i proroctví z Libuše. Jako hosta jsem měla Sherrilla Milnese. Když poprvé na zkoušce proroctví slyšel, seděl v hledišti, povstal a dal si ruku na srdce a stál. Potom za mnou přišel a povídá: „Evo, vy máte neskutečně krásnou hymnu.“

Takový zážitek asi vaše vlastenecké pocity hodně posílil...

Často se mě lidé ptají, proč nežiju v cizině. Já jsem Češka, mám to tu ráda. Amerika mi nikdy nemůže nahradit tu malinkatou Českou republiku.

**Rozhovor připravila
Markéta Čekanová**

Aplikace Welcome to Bavaria seznamuje Čechy s bavorským dialektem

Odborníci katedry germanistiky a slavistiky Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni společně se svými bavorskými kolegy z Filipovy univerzity Marburg vytvořili speciální aplikaci, která Čechům pomůže s dorozumíváním v Bavorsku. Stává se totiž, že do Bavorska zamíří lidé vybavení základními německými větami, narazí však na specifický bavorský dialekt, a ani jedna strana té druhé vlastně nerozumí.

Díky aplikaci Welcome to Bavaria se lidé seznámí se základními frázemi a důležitými bavorskými slovy. Mohou přepínat mezi výukovým a testovacím módem a všechny výrazy si poslechnout v podání rodilého mluvčího z Regensburgu, který hovoří severostřední ba-

vorštinou. Výchozím jazykem pro zadávání slov do aplikace přitom může být čeština, spisovná němčina, angličtina nebo arabština. Pro českou verzi aplikace bylo potřeba přeložit na 350 slov a frází. „S bavorskými kolegy jsme spolupracovali i při výběru

slovní zásoby, ladili jsme možnosti jejího převodu do různých jazyků a hlavně pilovali zachycení rozdílů dialekt versus spisovný jazyk. Usilovali jsme o to, aby česká verze co nejvíce odrážela specifika vybraných slov a frází z bavorštiny,“ popisuje odborná asis-

tentka katedry germanistiky a slavistiky Andrea Königsmarková. Kvůli co nejvýstižnějšímu překladu tedy uživatelé mezi českými slovy najdou i ta nespisovná.

Aplikace Welcome to Bavaria je zdarma ke stažení v obchodě Google Play.

Projekt Vzdělávání 4.0 v Plzeňském kraji

Plzeňský kraj uspěl se svou žádostí ve výzvě Implementace krajských akčních plánů a byl tak podpořen v rámci individuálních projektů z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, kterou vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Získaná dotace je do maximální výše 188 326 000 Kč. Realizace projektu spadá do období 1. 1. 2021 až 30. 11. 2023.

Do projektu je zapojeno 25 středních škol Plzeňského kraje. Kromě nich jsou partnery projektu s finančním příspěvkem Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Spolupracovat v rámci jednotlivých klíčových aktivit bude dalších 88 základních a 19 mateřských škol v plzeňském regionu. Projekt je zaměřen

na rozvoj kompetencí u pedagogických pracovníků, dále na podnícení zájmu dětí a žáků o technické obory cestou intenzivní spolupráce mezi mateřskými, základními, středními a vyššími odbornými školami v regionu s úzkou vazbou na zaměstnavatele. Nedílnou součástí je podpora aktivit vedoucích k vytvoření podpůrných a motivač-

ních sítí pro žáky a studenty ohrožené školním neúspěchem s cílem prevence předčasného ukončení vzdělávání. Naplánované jsou odborné konference a hackathony, vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky a pro žáky. Stejně jako v minulém projektu se budou konat letní kempy a soutěže robotiky. Dojde rovněž k moderni-

zaci učeben v hodnotě téměř 46 000 000 Kč. Nejčastěji se bude pořizovat: ICT vybavení, 3D tiskárny a IoT, drony, svářečské trenažery, soustruhy, auto-diagnostiky, stroje a pomůcky na kroužky, stavebnice KAIPAN (stavebnice funkčního automobilu v reálné velikosti). Nově vybaveny budou laboratoře fyziky a biologie a jazykové laboratoře.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Poděkování dětským domovům, které zřizuje Plzeňský kraj

Plzeňský kraj je zřizovatelem sedmi dětských domovů, které v souvislosti s pandemickou situací zažívají jedno z nejnáročnějších období za dobu své existence.

Od 11. března 2020 až dosud byla tato školská zařízení fungující 24 hodin denně, 365 dní v roce postavena do nezávislé situace. Postarat se o umístění dětí v plném rozsahu se stávajícím počtem zaměstnanců. V tomto období probíhala převážně distanční výuka, které se povinně účastnili žáci základních a středních škol. Současně byla potřeba zajistit program pro malé děti, které nemohly navštěvovat mateřskou školu, zabezpečit všem stravování nebo se po-

starat o běžné denní záležitosti. Nejen vzdělávání, ale i naplňování epidemiologických opatření kladly vysoké nároky nejen na psychiku zaměstnanců (nadúvazkové hodiny, nemožnost čerpání dovolených), ale i na psychiku dětí, které se ocitly v důsledku zpretrhání vazeb ve škole a v mimoškolních aktivitách v určité sociální izolaci. Celá řada situací vyžadovala po všech zúčastněných okamžitá a operativní řešení, pevné nervy, profesionalitu, odvahu a mnoho času

stráveného s dětmi nad rámec svých pracovních povinností. Ředitelé a zaměstnanci dětských domovů se v době pandemie projevili jako opravdoví srdcaři a hrdinové, kteří se o své děti postarají, ať se děje cokoli. V době největší nouze se „tety“ a „středové“ dobrovolně izolovali od svých rodin i okolního světa, aby zajistili péči o svěřené děti. Za to vše si zaměstnanců všech sedmi dětských domovů Plzeňského kraje v čele s jejich řediteli hluboce vážíme.

Sportovní talent AIS

V této rubrice představujeme talentované jedince, kteří reprezentují Plzeňský kraj.

Adam Linhart (19 let) je členem TJ Slavoj Plzeň. Student Sportovního gymnázia Plzeň, letošní maturant.

V minulých letech vybojoval celkem 7 medailí z MČR jednotlivců, počínaje Olympiádou dětí a mládeže a konče mistrovstvím republiky ve sjezdovém lyžování. Reprezentoval ČR na Zimním evropském olympijském festivalu mládeže 2019, kde obsadil 5. místo.

Úspěchy v sezóně 2020/2021:

- 5. místo ve slalomu na juniorském mistrovství ČR
- 6. místo MČR juniorů – obří slalom
- reprezentant České republiky

Adam Linhart patří mezi sportovce, které podporuje Plzeňský kraj prostřednictvím Akademie individuálních sportů Plzeňského kraje. Akademie pečuje o talentované jedince reprezentující náš kraj na mezinárodní úrovni.

Představujeme krajská zařízení sociálních služeb DOZP Bystřice nad Úhlavou

Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou je příspěvkovou organizací Plzeňského kraje a poskytuje sociální službu, která je určena lidem starším 18 let se středním až těžkým mentálním postižením v možné kombinaci s postižením tělesným. Současně také poskytuje sociální služby osobám s hlubokým mentálním postižením nebo i osobám s lehkým mentálním postižením, ale to jen v případě, že jejich zdravotní stav vyžaduje trvalou ošetrovatelskou péči. Nabízené služby jsou spojeny s celoročním pobytem.

STRUČNĚ Z HISTORIE

Historie Domova Bystřice sahá až do roku 1854, kdy kněžna Kateřina z rodu Hohenzollern – Sigmaringenů vyzvala kaplana z Hyršova, zakladatele české větve Kongregace Školských sester de Notre Dame P. Gabriela Schnaidera, aby v Bystřici vystavěl klášter. Kongregace školských sester de Notre Dame zde působila od roku 1856 a zaměřovala se na výcho-

vu a vyučování mládeže a práce s dětmi.

PROSTŘEDÍ DOMOVA

Areál domova tvoří hlavní budova s bezbariérovým přístupem, budova stacionáře, technické zázemí a rozsáhlé venkovní plochy. Hlavní budova (původní klášter) prošla téměř celá rekonstrukcí a nabízí bydlení pro klienty v útulných pokojích se společnými prostory a sociál-

ním zařízením. Budova stacionáře byla zrekonstruovaná v nedávné době. Vznikly zde jedno až třílůžkové pokoje vybavené sociálním zařízením a společnými prostory. Je zde umístěna dílna pracovní rehabilitace, kde klienti mohou vyrábět své výrobky různými technikami, například pálením v keramické peci. Dále se zde nachází i kavárna, která slouží jako příjemný prostor pro oslavy

klientů nebo pro reprezentativní účely domova.

SLUŽBY PRO KLIENTY

Klienti mají možnost trávit volný čas koupáním ve vnitřním bazénu nebo využitím kulturní místnosti pro taneční terapii, canisterapii, promítání filmů a zkoušky kapely. V roce 2019 byla otevřena relaxační místnost Snoezelen – multisenzorická bezbariérová místnost, která je izolovaná od rušivých vlivů okolí s variabilním vybavením, jako je vodní lůžko, zrcadla či prostředky pro docílení různých světelných i zvukových efektů. Místnost plní funkci relaxační, poznávací a interakční. „Svépomocí jsme si vybudovali Kneippův suchý chodník, který je dlouhý 15 metrů a jeho podklad tvoří oblázky různé velikosti, kamínky, drobný štěrk, kulatina, borová kůra, šišky, mech, dřevěná drť a písek. Chůze bosou nohou po chodníku působí na imunitu člověka podpořením tkáňového metabolismu, prokrvením, pro uvolnění kotníků a kloubů. Pomáhá i u počínajících křečových žil a pozitivně ovlivňuje krevní oběh,“ upozorňuje ředitelka Domova Kateřina Šim-

ková. Součástí areálu domova jsou rozsáhlé venkovní plochy, které tvoří pozemky částečně využitě jako park a zahrada pro sportovní a rekreační aktivity. Nachází se zde venkovní bazén, altány, lavičky spolu s pěkně upravenou zahradou plnou okrasných stromů, keřů, květin,

dřevěné prvky, venkovní posilovací stroje i hřiště pro fotbalové zápasy. Veškeré objekty jsou navzájem propojeny chodníky. „Pandemie koronaviru dost zásadně změnila styl naší práce. Všichni naši zaměstnanci jsou sice dlouhodobě navyklí na práci s ochrannými pracovními

prostředky a striktní dodržování hygienických postupů, přesto se zvýšený tlak na dodržování náročných opatření promítl do obvyklého chodu Domova a života našich obyvatel. Ráda bych proto poděkovala všem zaměstnancům, dobrovolníkům a příznivcům domova za jejich

vysoké pracovní nasazení a za obětavou práci. Věřím, že tuto mimořádnou situaci společně zvládneme a všichni se budeme brzy potkávat i s úsměvem na tváři, který bude vidět a bude opětován,“ vyjádřila přání ředitelka domova Kateřina Šimková.

Odlehčovací služby v Plzeňském kraji

V následujícím článku opětovně upozorňujeme na možnost využití odlehčovacích služeb v regionu.

Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované po určité, časově omezenou dobu osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem těchto služeb je podpora setrvání i nesoběstačného člověka v domácím přirozeném prostředí v kruhu rodiny a blízké komunity. Odlehčovací služba je především určena jako pomoc pro pečující osoby. Školení odborníci zajistí péči člověku, o něhož se jinak starají členové rodiny či jiní blízcí. Pečující tak mohou načerpat novou energii, věnovat se sami sobě nebo si v klidu zařídit vše potřebné na

úřadech. Díky zajištěné podpoře mohou bez obav odjet například i na dovolenou. Služba je placená, maximální možné úhrady činí 210 Kč denně za ubytování,

170 Kč denně za celodenní stravu a 130 Kč za hodinu péče dle skutečně spotřebovaného času. Plzeňský kraj již více než rok poskytuje pobytové odlehčo-

vací služby ve třech příspěvkových organizacích – CSS Tachov, DOZP Horní Bříza a DS Kdyně. Kromě nich poskytují tyto služby i další provozovatelé.

	www stránky	telefon
Dům seniorů Kdyně	www.dskdyne.cz	379 791 111
Centrum sociálních služeb Tachov	www.csstachov.cz	374 630 133
Domov pro osoby se ZP Horní Bříza	www.domovhornibriza.cz	377 338 233
Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy	www.diakoniezapad.cz	773 683 191
Městské centrum sociálně rehabilitačních služeb – domov pro seniory (Domažlice)	www.soc-sluzbymestadomazlice.cz	379 484 510
Sociální služby města Sušice	www.socialni-susice.cz	376 547 312
Sdružení občanů Exodus	www.exodus.cz	377 856 539
CENTRUM HÁJEK	www.centrumhajek.eu	602 692 763
Oblastní charita Sušice	www.charitasusice.cz	732 250 018
Centrum pobytových a terénních sociálních služeb Zbůch	www.centrumzbuch.cz	377 830 611
Domov – plzeňská hospicová péče	www.domov-plzen.cz	733 300 455

Dvě stoletá jubilea v krajských sociálních službách

Ve dvou sociálních zařízeních, která provozuje Plzeňský kraj, se dožily jejich klientky 100 let. V Domově pro osoby se zdravotním postižením v Horní Bříze 12. dubna oslavila své jubileum Božena Nevřivová. V DOZP je od roku

2004. V současnosti je bohužel upoutána na lůžku. Má velmi ráda dobré zákusky, proto jí pracovníci kuchyně připravili na její narozeniny čokoládový krémový dort. Při jejím jubileu ji navštívil syn. Paní Nevřivová měla z návštěvy velkou ra-

dost. Druhá oslavenkyně Dorothea Bahníková žije v Domově Harmonie v Mirošově. Kromě tradičního blahopřání od rodiny a zaměstnanců Domova jí blahopřál i náměstek hejtmanů pro sociální oblast Rudolf Špoták.

Jan BOZDĚCH
(nestr. za KSČM)
člen Výboru pro regionální rozvoj

Marie POŠAROVÁ
(SPD)
zastupitelka Plzeňského kraje

Rudolf SALVETR
(ODS)
náměstek hejtmanky
pro oblast školství a sportu

Filip SEQUENS
(Piráti)
člen Výboru pro sport

I v covidové době proběhly přijímací zkoušky na střední školy, byť s měsíčním zpožděním a s potřebnými hygienickými opatřeními. Je podle vás uspokojivý zájem o studium na gymnáziích, odborných školách a učebních oborech v Plzeňském kraji?

SALVETR: V Plzeňském kraji se hlásí na učební obory třetina uchazečů z celkového počtu všech zájemců o středoškolské studium. To není tak úplně obvyklé. Uvedu dvě čísla. Z devátých tříd vychází letos téměř pět tisíc žáků, pro které je připraveno skoro sedm tisíc míst ve studijních a učebních oborech. To ale nejsou „prázdné židle“, to je skutečná kapacita nabízených oborů. Čili střední školy jsou schopné reagovat na eventuální zvýšený zájem o určité obory a změny na trhu práce. A podstatné je, že se díky tomu zvyšuje šance na uplatnění absolventů v praxi.

ŠOBR: Já bych doplnil, že ta nabídka, o které se zmiňuje pan Salvetr, se týká celého kraje, nejen Plzně. To je také velmi důležité. Za velmi pozitivní považuji onu třetinu uchazečů o učební obory, což v řadě jiných krajů skutečně není. Pro podporu studia učebních oborů existuje už delší dobu na základních školách řada programů. Z vlastní zkušenosti vím, že učitelé

na základních školách udělali maximum pro to, aby byli žáci připraveni na přijímací zkoušky i v téhle složité době. Kromě distanční výuky využili možnosti řady skupinových konzultací a dalších forem přípravy.

VANKA: Je pravda, že v porovnání s dobou, kdy jsem například vycházel ze základní školy já, je situace úplně jiná. Na střední školy se tehdy hlásilo nějakých 15-18 % žáků, většina šla na učební obory. Dnes se hlásí na střední školy dvě třetiny. Tak nevím, jestli ta dnešní generace je o tolik chytřejší, než jsme byli my, nebo je o tolik kvalitnější výuka na základkách. Zaráží mě ještě velký nepoměr v zájmu o osmiletá gymnázia. Nabídka je kolem 400 míst, ale hlásí se na ně 1250 zájemců.

POŠAROVÁ: Já jsem si dohledala některá čísla z přihlášek na středoškolské studium a řekla bych, že zájem o tradiční průmyslové, zemědělské nebo stavebnické obory odpovídá. Spokojenější se zájmem asi mohou být gymnázia, ale menší zájem je o průmyslovky. Některé školy dokonce upouštějí od přijímacích zkoušek. Myslím si, že Plzeňský kraj by se měl zaměřit právě na propagaci maturitních technických oborů i s ohledem na možnost pokračování vysokoškolského studia na ZČU a spolupráci s firmami.

BOZDĚCH: Pro mě je těch třicet procent zájemců o učební obory také skvělé číslo. Dívám se na to i jako starosta obce, protože dobře vím, že řemesla potřebujeme. Budu rád, když ta čísla ještě porostou. Na druhé straně chápu, že se v minulosti zvyšovala propagace studia na středních školách a gymnáziích a prestiž učňovského školství trochu upadala, protože převažovala tendence, že kdo je v učení, není tolik chytrý nebo dobrý, aby měl maturitu. Teď se daří i díky propagaci kraje učňovské obory obsazovat a situace se vyrovnává.

SEQUENS: Je otázka, jestli vyšší zájem o studium s maturitou je obecný trend, nebo pořád ještě nejsou učební obory dostatečně atraktivní s ohledem na trh práce. Souhlasím s tím, že v Plzeňském kraji se nám propagace daří. Momentální problém v souvislosti s covidem vidím v tom, že hlavně technické obory to měly těžké s praktickou výukou a přípravou žáků na závěrečné zkoušky. Na druhé straně covidová doba naučila žáky, učitele a vedení škol improvizovat a určitě se kvůli ní pohnuli v IT digitalizaci a celkově nových metodách ve výuce. Možná díky tomu našli i nějaké Achillovy paty v systému výuky.

TICHÝ: Víceméně už tady několikrát zaznělo, že v kraji se nám

podařilo zvýšit zájem o učební obory. Je třeba se ale dívat i do budoucnosti s ohledem na populační křivku. Počet žáků, kteří budou vycházet ze základních škol, se bude v nejbližších letech výrazně zvyšovat a učiliště a střední školy se na to musí připravit. Myslím, že bez přijímacích zkoušek už žádná škola studenty přijímat nebude.

ŠOBR: Vrátil bych se k tomu, co říkal pan Vanka. Ano, je pravda, že řada oborů dnes vyžaduje maturitu. Je to proto, že technika je daleko složitější a kladie vyšší nároky na výuku. Co se týká nabídky středoškolského studia, ukazuje se jako dobré, že v minulosti jsme některé obory nezrušili nebo sloučili výuku na některých školách. Díky tomu některé nezauklily v době menšího zájmu a dnes se mohou rozvíjet.

SALVETR: Přiznám se, že v minulosti mi přišlo někdy až přes čáru, jak Plzeňský kraj podporoval učňovské školství. S odstupem času vidím, že to bylo správně. Dobře si pamatuji na dobu, kdy jsem jako učitel působil v devadesátých letech na základní škole. Tehdy byla značná nechuť ze strany rodičů dát děti na učební obor. Maturita byla brána jako vstupenka do lepšího života. To platí i dnes. Maturitní obory si však musí udržet vysokou kvalitu a ná-

Jaroslav ŠOBR
(ČSSD)

člen Výboru pro výchovu,
vzdělávání a zaměstnanost

Vladimír TICHÝ
(STAN)

předseda Výboru pro výchovu,
vzdělávání a zaměstnanost ZPK

Petr VANKA
(ANO)

předseda Kontrolního výboru ZPK

ročnost výuky. Současně je ale dobře, že jsme dokázali v kraji udržet a rozvinout učební obory, které nutně potřebuje trh práce. Vyzdvihnout musím vynikající spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou, která je schopná monitorovat potřeby zaměstnavatelů v jednotlivých částech kraje.

Plzeňský kraj podporuje střední školství mj. formou spolufinancování pomůcek, zejména s ohledem na digitalizaci a rozvoj elektronické sféry. Je tato podpora dostatečná, nebo by se měla zvýšit? A funguje i zapojení firem do učebního procesu?

POŠAROVÁ: Hodně záleží na aktivitě ředitelů a vedení škol, jak jsou schopni uspět v žádostech o dotace. Myslím ale, že schází vazba a reakce na výstavbu továren, které rostou v Plzeňském kraji. V nich se často kvalifikovaní absolventi neuplatní, převažuje tam práce s malou přidanou hodnotou.

VANKA: V minulém období se vynakládaly velmi vysoké finanční prostředky na zvelebení a vybavení škol. Peněz je a bude méně, tak je potřebné více komunikovat s firmami, aby ony vytvořily prostředí, kam budou moci žáci docházet a učit se na moderní technice. Zkrátka vytvořit taková

učňovská pracoviště, jako to bylo dřív.

ŠOBR: Možnosti kraje dofinancovat školství z vlastních prostředků se mění, to je pravda. Nicméně Plzeňský kraj bude moci i nadále čerpat peníze z evropských fondů. Samozřejmě bude nutné kofinancování, ale pořád se vyplatí tyto možnosti využít. Co se týká rozhodování o tom, kam žák po základce půjde, hraje velkou roli právě to, jaké vybavení konkrétní škola má a v jakém prostředí se bude učit. Uvedu několik příkladů. Stavební učiliště v Plzni má perfektní novou halu s moderními dílnami, učiliště v Domažlicích skvělou truhlářskou dílnu, ve Stodu se zrenovoval kadeřnický salon s návazností na veřejnost, zemědělské učiliště v Horšovském Týnu má plně automatizovanou robotikou stáj.

BOZDĚCH: Já jsem si projel několik škol v našem kraji a skutečně ten progres za posledních dejme tomu deset let je obrovský. Myslím, že se daří i zapojení firem, které vstupují do procesu učení a vychovávají si budoucí zaměstnance.

POŠAROVÁ: Také si myslím, že spolupráce s firmami je dobrá. Já sama pracuji ve firmě, která si vybírá budoucí zaměstnance už v době učení. Bohužel covidová doba praxi na učilištích

zbrzdila, a to se může projevit i v praxi.

SALVETR: Byť musíme šetřit, i v dnešní době je v rozpočtu Plzeňského kraje alokováno 400 milionů korun na předfinancování projektů na podporu školství. A to jsou obrovské, správně vynaložené peníze. Kromě pokračování některých projektů z minulosti rozjíždíme projekt Vzdělávání 4.0. Podstatné je, že kromě zapojených středních škol je ten projekt provázaný se základními školami. Zapojena je i ZČU. Ze spolupráce s firmami zmíním za všechny jeden projekt. Tatra Kopřivnice vyhlásila program Tatra do škol, k němuž se přihlásila plzeňská dopravní průmyslovka. Stručně řečeno do učiliště dorazila rozbalená Tatra v dílech a žáci školy ji za odborného vedení sestavují. V praxi se tak naučí celou technologii. Kromě toho absolvují stáž přímo v Kopřivnici.

ŠOBR: Také uvedu jedno číslo. SOU Domažlice má smlouvy se 40 firmami, kde žáci mohou vykonávat praxi. A vím, že v Plzni jsou školy, které mají podobných smluv ještě více.

BOZDĚCH: Praxe ve firmách je dobrá nejen pro získání technologických dovedností, ale i proto, že žáci získávají jiné návyky. Musí chodit pravidelně ráno na směnu a poznají celý

proces, ve kterém vidí i praktické využití toho, co vyrobí, nebo návaznost na svoji činnost.

VANKA: Možná, že by bylo dobré zamyslet se hlavně u studentů a žáků středních škol a učilišť nad látkou. Asi není tak důležité, aby znali Máchu nebo se učili dějepis, ale aby získávali víc znalostí z oborů. Na školy by měli podle mě víc chodit lidé z praxe, kteří by žáky seznamovali s nejnovějšími poznatky. Měli by pro žáky větší přínos než učitel, který je na škole 10-15 let a nemá už takový přehled o současné praxi.

SEQUENS: Jako humanista bych nesouhlasil s poznámkou pana Vanky o Máchovi, ale to by bylo na jinou debatu. Také si myslím, že v minulých letech bylo pro podporu školství ze strany Plzeňského kraje uděláno hodně. Ale kdyby nás poslouchal někdo nezasvěcený, mohl by získat dojem, že situace je skvělá na všech školách v kraji. Tak to určitě není, a musíme pokračovat i s novými poznatky z covidové doby.

TICHÝ: Myslím, že atraktivitu středních škol a učilišť v očích rodičů zvyšuje právě uplatnění jejich absolventů na trhu práce. Proto je zapojení firem do učebního procesu tak důležité.

ŠOBR: Příklady zapojení odborníků z praxe do výuky už bychom našli. Mnohokrát se o tom v minulosti jednalo. Naráží to na několik problémů – financování těchto externistů, nutnost pedagogického vzdělání a další věci. Pak je nutné si uvědomit, že i sebevětší odborník nemusí umět automaticky své zkušenosti předat. Ono není jednoduché stoupnout si před dvacet vlčáků a komunikovat s nimi. Na závěr a na odlehčení ke kolegu Vankovi: I skladník ve šroubárně si může přečíst Vergilia v originále.

Hyde park vedl
Miroslav Anton

Konstantinovy Lázně se těší na obnovení plného provozu

Konstantinovy Lázně se stejně jako všechna zařízení stejného druhu musely vyrovnat s dopady covidové krize. I přes radikální úbytek pacientů a hostů, kteří se jezdí léčit nebo relaxovat do tohoto malebného koutu Plzeňského kraje, jsou všichni zaměstnanci připraveni na hlavní sezónu a těší se na ni. Potvrzuje to ředitelka lázní Dana Jurásková.

„Musím říct, že covidové období zasáhlo náš provoz opravdu dramaticky. Od loňského února, kdy to vypuklo, až do začátku letošního května jsme provoz museli omezit třikrát, vždy zhruba na tři měsíce. To znamená, že naše produktivita klesla na třicet procent. Vyčerpali jsme všechny finanční rezervy a samozřejmě jsme využili všechny možnosti k získání dotací, které stát poskytuje. Rezervy jsme hledali i uvnitř provozu. Zredukovali jsme počet zaměstnanců, ale snažili jsme se o co nejcitlivější přístup. Například jsme nepřijímali brigádníky, dohodli se na přerušení práce s důchodci nebo neprodložovali některé termínované smlouvy. Aktivně

jsme ale nepropustili nikoho, protože máme zájem na tom, aby se lázně rozběhly naplno,“ říká ředitelka lázní Dana Jurásková. Covidová epidemie se nevyhnula ani lázeňským zaměstnancům. Zasáhla je hned dvakrát. Na podzim minulého roku dokonce do té míry, že ochromila celý léčebný úsek včetně všeobecných sester, a lázně byly kompletně uzavřeny. „Opravdu už se nemůžeme dočkat, až budou lázně zase plné,“ pokračuje Dana Jurásková. „Využili jsme omezení ke generálnímu úklidu kuchyní, malovalo se, dělaly se drobné úpravy a připravovaly se pokoje.“ Příprava na pobyt lázeňských hostů je vidět i v celém areálu lázní, kdy jsou na první pohled patrné pečlivé úpravy ploch zeleně a záhony rozkvétající jarními květinami. Klienti se sjíždějí do Konstantinových

Lázní podle léčebné indikace. „V první řadě čekáme pacienty, kteří potřebují léčebně rehabilitační pobyt. Mezi nimi jsou i ti, kteří museli přerušit svůj pobyt u nás kvůli covidu nebo z důvodu jiného onemocnění,“ pokračuje ředitelka. „Hlavně kardiaci a pacienti s ortopedickými potížemi budou potřebovat znovu nabrat fyzickou kondici. Očekáváme i zvýšený zájem české populace. Myslíme si, že kvůli covidu bude fungovat určitá bariéra z dovolených v zahraničí a lidé budou hledat vyžití v tuzemsku. A řada lidí k nám určitě přijede využít čtyřtisícové vouchery, které nabízí dotační program Covid-lázně.“ Podle slov Dany Juráskové si efektivitu voucheru ověřili v Konstantinových Lázních už v loňském roce při jeho zavedení. Vedení lázní připravilo proto na využití voucherů speciální balíčky,

které odpovídají požadavkům dotace a jsou zaměřeny na konkrétní potřeby. „Jedná se o léčebný pobyt, což mj. znamená, že klienti musí být na začátku vyšetřeni lékařem a musí u nás strávit minimálně 6 nocí s 5 procedurami. Připravili jsme balíčky na posílení imunity nebo navrácení fyzické kondice. Ale nezapomínáme ani na ty, kteří prodělali covid a mají dlouhodobější potíže.“ Do Konstantinových Lázní zamíří i samoplátcí, tedy klienti, kteří si pobyt hradí plně sami. Pro ně je připraven rehabilitační (respirační) program. „Také v tomto případě jsou na začátku vyšetřeni lékařem, který stanoví potřebnou strukturu léčebných procedur. Pokud je pobyt delší, 2-3 týdny, provede se na závěr znovu vyšetření a porovnává se, jestli se projevil efekt lázeňské léčby.“ Konstantinovy Lázně jsou historicky zařízením, kde převažují pacienti, jejichž pobyt je hrazen ze zdravotnického pojištění v plné výši nebo částečným příspěvkem. Samoplátců bývá kolem 30 procent. Nadcházející období ale pravděpodobně tato čísla obmění. „Plánovaná operativita v nemocnicích a následná léčebná a rehabilitační indikace se kvůli covidu pozdržela, takže bude chvíli trvat, než se znovu nastartuje, a naše kapacity se vrátí do obvyklých proporcí. O to víc ale očekáváme zvýšený zájem klientů, kteří k nám přijedou na wellness pobyty. A my jsme připraveni, neměli by váhat,“ dodává s úsměvem Dana Jurásková.

Aktuální novinky v železniční dopravě

Zatímco v minulém roce se konala velká generační výměna autobusů, letos se dočkají na dvou tratích i cestující v železniční dopravě.

K 13. červnu se rozšíří stávající koncept spěšných vlaků na trati č. 178 Plzeň – Cheb o nové spoje (zejména dopoledne a v podvečer), spěšné vlaky budou jezdit zhruba každé dvě hodiny a doplní vhodně expresní linku Ex6, která jezdí též každé dvě hodiny. Cestující se z Plzně do Stříbra či Plané dostanou zhruba každou hodinu. Stejně spojení, jen s přestupem

v Plané, bude mít i Tachov. Spěšné vlaky dále pokračují do Chodové Plané, Mariánských Lázní a Chebu, vybrané pokračují do Sokolova a Karlových Varů. Postupně budou na spěšné vlaky nasazovány moderní elektrické jednotky RegioPanter, které cestující znají z tratě mezi Plzní a Horažďovicemi. Jednotky jsou částečně bezbariérové, klimatizované,

mají audiovizuální systém pro cestující, nabízejí několik míst pro umístění kol, kočárků či invalidních vozíků. Nové jednotky mají také mnohem lepší trakční vlastnosti než původní staré soupravy nebo motorové vlaky. Již nyní jezdí moderní nové jednotky RegioPanter na trati č. 191 z Plzně do Horažďovic a také na tzv. Plzeňské lince z Blovic do Kozolup.

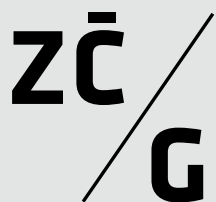
Nový dopravce mezi Plzní a Sušicí nahradí České dráhy

Náměstek hejtmanky pro dopravu Pavel Čížek a předseda představenstva společnosti GW Train Regio a. s. Petr Bosáček podepsali Smlouvu o veřejných službách v přepravě cestujících ve veřejné drážní osobní dopravě na celek Jihozápad – část 1 - Pošumaví včetně dodatku 1.

„Společnost GW Train Regio a. s. nabídla v elektronické aukci nejnižší nabídkovou cenu 157,18 Kč/vlkm, kterou dále dodatkem 1 navrhla ve prospěch Plzeňského kraje snížit na cenu 155,94 Kč/vlkm,“ uvedl náměstek hejtmanky pro dopravu Pavel Čížek. Smlouva je uzavřena na období prosinec 2023–2033. Nový dopravce bude zajišťovat provoz vlaků na linkách P11 Horažďovice předměstí – Sušice – Klatovy (se zájezdy do Strakonice) a P23 Domažlice – Klatovy, jimiž je vymezen provozní celek veřejné zakázky Jihozápad

– část Pošumaví. „S novým dopravcem se výrazně zlepší dopravní spojení Plzeň – Sušice. Modernizované nízko-
podlažní a klimatizované jednotky GW Train Regio budou v prosinci roku 2023 navazovat v Horažďovicích na nové vlaky RegioPanter Českých drah. V Klatovech navážou na nové vlaky Regiopanter, které vyjedou letos v prosinci a na moderní jednotky PESA v Domažlicích. Tím bude okruh uzavřen a cestující bude všude obslužen vlaky na úrovni 21. století,“ shrnuje výhody Pavel Čížek.

NAD SLUNCE KRÁSNĚJŠÍ

Plzeňská madona a krásný sloh

27/11/2020 — 6/6/2021
www.zpc-galerie.cz

Západočeská galerie v Plzni
výstavní síň Masné krámy
Pražská 18, Plzeň

www.zpc-galerie.cz
Facebook: [zapadoceska.galerie](https://www.facebook.com/zapadoceska.galerie)
Instagram: [zapadoceska.galerie](https://www.instagram.com/zapadoceska.galerie)
Twitter: [zpcgalerie](https://twitter.com/zpcgalerie)

Otevřeno denně kromě pondělí
od 10 do 18 hodin.

Záštitu nad výstavou převzali Ilona Mauritzová,
hejtmanka Plzeňského kraje, Martin Baxa, primátor
města Plzně, Tomáš Holub, biskup plzeňský,
a Česká biskupská konference.

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Město Plzeň

Státní fond kultury ČR

MINISTERSTVO
KULTURY

PLZEŇSKÝ KRAJ